

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. II. Qualiter Satisfactio à Confessario imposita sit acceptanda &
implenda à pœnitente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

QUESTIO II.

*Qualiter Satisfactio à Confessario
imposita sit acceptanda & im-
plenda à pœnitente?*

13.
Tenetur pœ-
nitens pœ-
nitentiam
congruam
acceptare.

DICO I. Obligatur Pœnitens ad acceptandam pœnitentiam congruam & discretam. Ita plerique Theologi, & Recentiores ferè omnes, contra *Gabrielem* & alios. Probatur I quia Christus *Joan. 20.* dedit Sacerdotibus judiciariam potestatem ligandi: quam potestatem etiam referri ad injungendam pœnitentiam, & eatenus in Sacerdotibus residere, docet *Tridentinum sess. 14. cap. 8. & can. 15.* Ergo tenetur pœnitens illam acceptare: nam potestati præcipiendi & ligandi correspondet obligatio acceptandi & implendi.

Probatur II. ex communi usu & sensu non tantum Confessariorum, sed etiam pœnitentium, qui non dubitant, quin à Confessariis possint adstringi ad suscipiendam & exequendam pœnitentiam. Confessariis bene visam, quando non existimant se habere legitimam excusationem. Huc accedit natura judicii: nam qui judicio alicujus subditur, debet parere sententiæ in eo latæ. Accedit etiam, quod juxta *Tridentinum sup. cap. 5.* pœnitens debeat integrè confiteri, etiam in ordine ad hoc, ut Confessarius ei imponat congruam pœnam; ergo similiter pœnitens debet illam suscipere. Denique cum satisfactio tamquam pars integralis debeat à Sacerdote imponi, consequenter debet eatenus à pœnitente acceptari.

14.
Occurritur
taciè obje-
ctionibus.

Verum quidem est posse pœnitentem etiam satisfacere per alia bona opera, nec per se obligari ad satisfaciendum in hac vita pro pœna alioquin debita in purgatorio: ex susceptione tamen hujus Sacramenti obligatur suscipere & exequi pœnam in eo injunctam: cum is qui judicio subicitur teneatur sese sententiæ judicis conformare. Est quidem hoc judicium voluntarium peccatori, ut accedat ad unum aut alium Sacerdotem, sed necessarium est, ut accedat ad aliquem, & ita ad si non erit ei liberum, si nolit acceptare, tamen ab uno injunctam, quærere alium, sed tamen ab aliquo pœnitentiam acceptare tenebitur, ut absolvatur.

15.
Conclusio
non contra-
riatur Sco-
tus: cujus
mens decla-
ratur.

Nec adversatur *Scotus d. 19. num. 27.* & alibi, etsi ordinariè in contrarium citetur: non enim docet sacerdotem non posse pœnitentem adstringere ad acceptandam pœnitentiam, aut obligari ex justitia ad pœnitentem tali casu absolvendum, sed charitati esse conformius, ut absolvat pœnitentem, qui ex nimia animi fragilitate & difficultatis apprehensione nollet ullam pœnitentiam peccato condignam acceptare.

De qua expresse loquitur supra, & in *Reportatis Edit. Colon. ibidem n. 14.* Prout fultus expendit *Bosco de Sacram. Pœnit. sect. 13. Concl. 9.* ad quem studendo brevitati Lectorem remitto. Et allegat *diff. 15. q. 1. n. 14.* illud *Isaie 42.* (quod de Christo recitatur *Math. 12.*) *arundinem quassatam non confringes, & lignum fumigans non extinguet.* Idque *Scotus* rectè docet: cum etiam juxta alios sit in arbitrio Sacerdotis, attentà fragilitate pœnitentis, aliisque circumstantiis, injungere levissimam pœnitentiam pro gravioribus peccatis. Non suadet tamen, expresse saltem, in simili casu imponi aliquam, licet levissimam pœnitentiam: sive quia consuetudo ista tunc fortè non omnino obtinuerat, sive quia levissima pœnitentia respectu graviorum peccatorum est moraliter nulla.

DICO II. Satisfactionem legitimè impositam & acceptatam tenetur pœnitens implere sub mortali, si materia sit gravis. Omnes Theologi, excepto ferè *Cajetano*, si patet à fortiori ex dictis *Concl. præc.* confirmatur: quia legitimo præcepto, quale hic est, debet parere subditi sub gravi obligatione, si materia sit gravis. Quod addo: quia sic, in aliis præceptis, sic etiam in hoc excusat materia levitas à mortali; ut si v.g. pœnitens omittat tres aut quatuor orationes Dominicæ, sive pœnitentia sit totalis, sive partialis.

Potes, An pœnitentia gravis imposita pro culpis levibus vel aliis confessis etiam obliget sub mortali? Resp. probabiliter quod sic: quæ etiam tunc velum subest præceptum, & adest materia sufficiens. Oppositum tamen est etiam valde probabile, & fortè probabilius; quod docet *Suarez* cum pluribus aliis: nam gravitas præcepti seu obligationis non est præcisè attendenda ex ipsa materia pœnitentiæ secundum se, sed simul ex radice obligationis seu præcepti, ultra quam non censetur potestas judicis se extendere; quæ radix seu causa cum sit levis, scilicet culpa venialis aut non necessariò confitenda, & propterea nunquam sit gravis obligatio acceptandi, sic nec esse videtur gravis obligatio adimplendi. Quare pœnitentia alioquin gravis censetur in talibus circumstantiis levis materia præcepti, quia scilicet imponitur & spectatur tamquam pœna materiæ, quæ in hoc tribunali est levis. Et indubiè sic potuisset potestas judicis in hoc tribunali à Christo fuisse restricta, idque valde congruè: adeoque sic factum esse censeri potius debet, quam aliter (quod usque non constat de contrario) quod faceret ad oneris augmentum in hoc foro, potius facilitando, quantum fieri potest, quam aggravando. Estque à fortiori id verum, quando Confessarius materiam hujusmodi intenderet solum imponere sub levi obligatione: cum instar legislatoris possit materiam alioquin gravem leviter præci-

praecipere: quidquid Nonnulli id in dubium vocare aut negare voluerint.

DICO III. Pœnitens obligatur pœnitentiam à Confessario injunctam implere per se ipsum. Est communis doctrina, quam approbavit Alexander VII. reprobando ad minus tamquam scandalosum: *Pœnitens propria auctoritate substituere sibi alium potest, qui loco ipsius pœnitentiam adimiat.* Unde inter pœnitentis actus recenset *sententium in Decreto de Armenis, satisfactionem pro peccatis secundum arbitrium Sacerdotis.* Et *Tridentinum sess. 14. c. 3.* enumerat satisfactionem inter ipsius pœnitentis actus. Et consonat ratio seu scopus ipsius satisfactionis seu pœnitentiæ, apud *Trid. sup. c. 8.* quæ ipsi proinde contenti injungitur. Itaque probatur: nam obligatio ista est personalis, quatenus pœnitens tamquam reus ita castigetur pro peccatis admissis. Excipe, quando Confessarius aliud exprimit, aut quando pœnitentia consistit in operibus, quæ per alium tamquam merum instrumentum eadem bonitate fieri possunt, v.g. datio eleemosynæ; nisi & hanc Confessarius vellet ob justam causam immediate erogari ab ipso pœnitente. Adhuc tamen manet dubium, ac inter Doctores utrimque controversum, an dum auctoritate Sacerdotis (quam expresse prærequirit *S. Bonav. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. in Corp.* quamvis interdum in contrarium citetur) pœnitentia v.g. jejunium, auditio missæ &c. etiam per alium fieri potest, hæc ipsa habeat alium effectum, quam ex opere operantis, instar cæterarum satisfactionum, quæ sunt pro aliis, adeoque effectus Sacramentalis solum respondeat molestiæ sive operæ, qua procurari debet substitutus; ut varii censent: an vero etiam ipsum, opus substituti in se habeat effectum Sacramentalem respectu contentis; prout alii censent. De quo non extat revelatio aperta voluntatis Christi, à qua res ista pendet: quamvis priori sententiæ favere videatur Doctrina Conciliorum, requirentium satisfactionem quam si propriè actum pœnitentis ipsius.

DICO IV. Pœnitens excusatur à pœnitentia, si sit illi facta impossibilis ratione paupertatis, infirmitatis &c. Secundò si ob gravitatem sit injusta. Tertio si non potest eam implere sine infamia. Quarto si sciat confessionem non fuisse validam. Quintò si pœnitentiæ sit oblitus, sive culpabiliter, sive inculpabiliter. Neque tunc debet repeti prior confessio, ut Quidam sine fundamento dixerunt; sed peccatum dumtaxat oblivionis, si fuerit ipsa culpabilis, est in proxima confessione aperendum; ut communiter alii Doctores tradunt. Unde oblivio suppositi pœnitens sit liber ab obligatione implendi, uti ab obligatione aliorum præceptorum, quæ ob ignorantiam aut aliam causam non potest servare. Nullo verò jure præscripta est ob-

bligatio ob hoc iterum confitendi peccata semel ritè confessæ & absoluta, aut aliquid excusandi loco pœnitentiæ oblitæ. Sed ad summum erit obligatio, ut si oblivio accedat tempore, quo Sacerdos fortasse recordetur pœnitentiæ quam injunxit, teneatur pœnitens ad eam redire, & interrogare. Quòd si nec Sacerdos recordetur, non oportet, ut alia imponatur: immo nec imponi potest, quæ sit propriè sacramentalis, si amplius non duret moraliter prius iudicium. Hoc tamen moraliter adhuc durante (in quo tempore deterrando mirè variant Auctores) si Sacerdos imponat novam pœnitentiam, deberet illam pœnitens implere. Immo dubitari posset, an non teneretur tali casu, ad perficiendum Sacramentum, novam petere; uti teneretur petere primam, si Sacerdos esset oblitus aliquam imponere.

QUESTIO III.

De Effectu Satisfactionis Sacramentalis.

DICO I. Satisfactio sacramentalis tollit aliquid pœnæ ex opere operato. Ita passim Doctores. Probatur: quia sicut Sacramentum integrum, ita quælibet ejus pars debet habere vim efficiendi ex opere operato id, ad quod directè est instituta: atqui satisfactio sacramentalis est instituta ad delendas pœnas, ut constat ex *Tridentino sess. 14. c. 3.* & communi sensu Fidelium: ergo &c. Confirmatur: quia cetera Sacramenta & Sacramentorum partes habent suos proprios effectus ex opere operato, & specialiter ipsa absolutio in præsentì Sacramento sic habet pro effectu remissionem peccati quoad reatum culpæ: ergo similiter satisfactio habet suum proprium effectum (qui est juxta *Tridentinum supra.* plena & perfecta etiam quoad reatum pœnæ remissio peccati) ex opere operato.

Delet autem pœnam cum proportione à Deo taxata, nobisque ignota; eo equidem majorem, quo ipsa est in ratione satisfactionis operis (in quo specialiter consideratur pœnalitas) major, & serventiùs, ac meliori dispositione adimpletur: quemadmodum formæ seu causæ naturales, ipsaque Sacramenta operantur alios suos effectus cum proportione ad dispositionem illius, cui effectus est applicandus, vel qui illum in se operatur.

Quia verò satisfactio Sacramentalis etiam est instituta ad faciùs cavenda in posterum peccata, existimat Suarez per eam opportuno tempore conferri gratias prævenientes, quibus pœnitens juvetur ad peccata vitanda. Quòd esto sit probabile, quando saltem pœnitentia non solum est

20.
Satisfactio sacramentalis delet pœnam temporalem ex opere operato.

21.
Juxta quam proportionem id fiat.

22.
Incertum, an conferat gratias prævenientes.